

Global express

L'actualitat a l'aula

L'Iraq: en portada

REFUGIATS DE LA GUERRA DEL GOLF DE 1991

DANYS COL·LATERALS

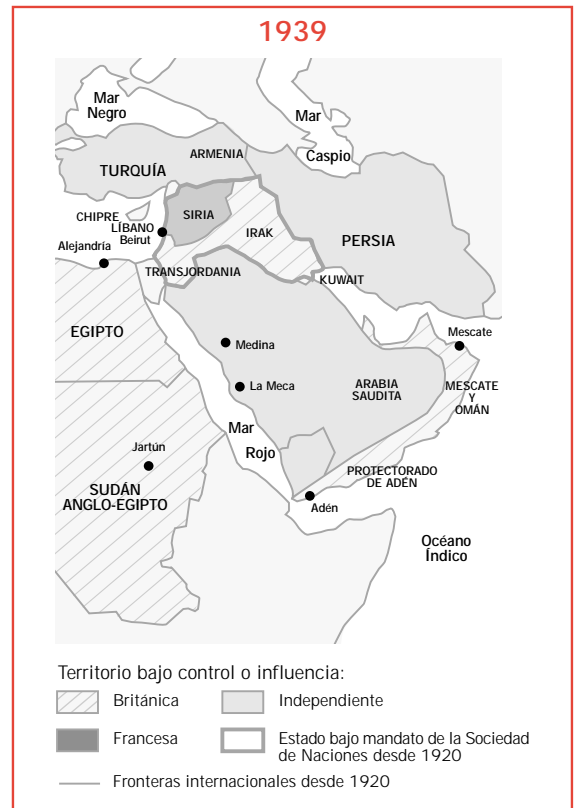
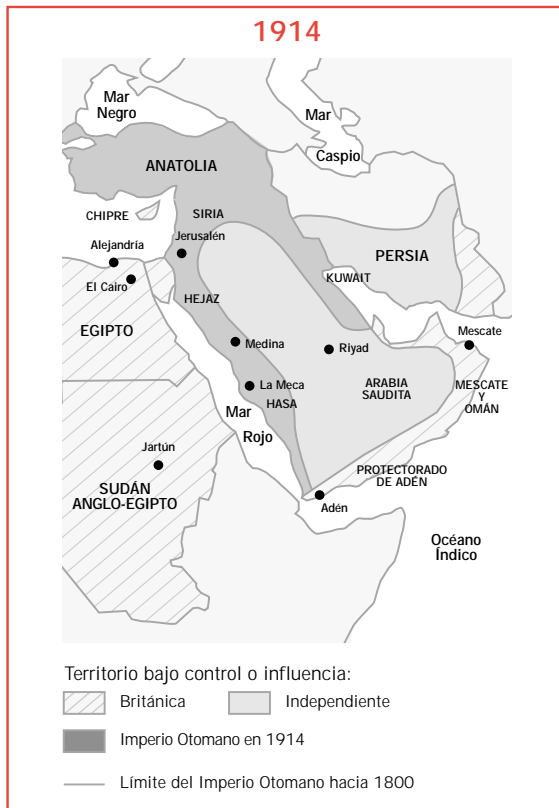
1. Descriu cadascuna d'aquestes imatges.
2. Estableix una relació entre elles.
3. Quina sensació et produeixen?
4. Què estan fent?
5. Per què creus que ho fan?
6. A qui es dirigeixen amb la seva acció?

DAVID CALLOW/AP

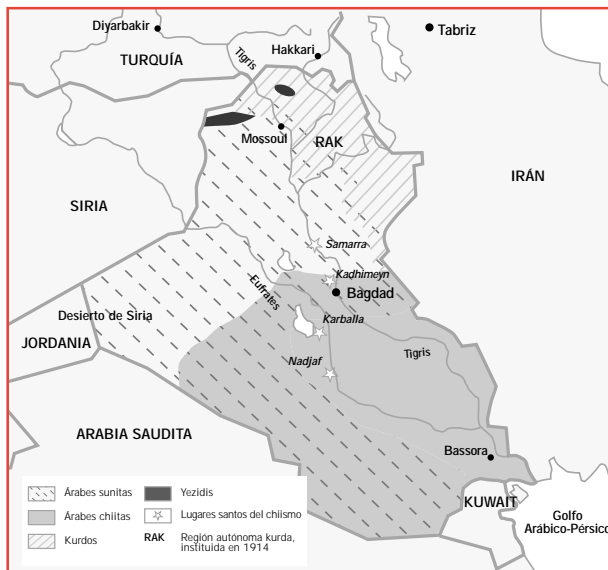
2. L'herència històrica

7. Compara els dos mapes i esbrina quins nous països apareixen.

8. Per què en els països creats artificialment, com molts de l'Àfrica també, acostuma a haver-hi guerres i conflictes armats?

9. Quins conflictes interns creus que hi deu haver a l'Iraq?

ELS PACTES I TRACTATS

1916. Pacte de Sykes-Picot

França i la Gran Bretanya es reparteixen els territoris otomans a Orient Mitjà (recordem que la guerra va acabar l'any 1918).

1920. Conferència de San Remo

La Gran Bretanya aconsegueix el comandament de la part est de l'actual Iraq (Basora-Bagdad-Kirkut-Mosul), amb el dret d'extreure'n el petroli.

1925. Arbitratge de la Societat de Nacions

La precursora de l'ONU estableix un territori artificial (l'actual Iraq) i Iraq es converteix en estat sobirà sota la tutela de la Gran Bretanya. S'incompleixen, per tant, les promeses fetes als kurds d'obtenir un territori propi.

1926. Tractat de Mosul

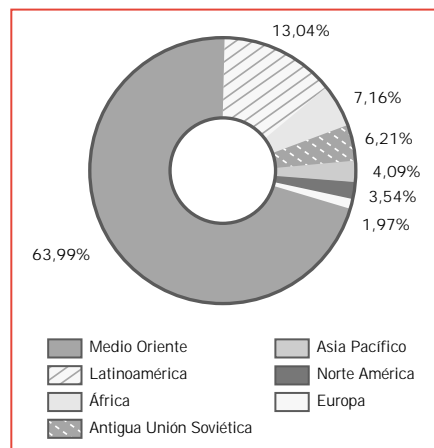
La Gran Bretanya (52,5%), França (21,5%) i els EUA (21,5%) es reparteixen les accions de la Irak Petroleum Company.

El petroli: l'herència geològica

El petroli ha esdevingut la font energètica bàsica per al funcionament de la majoria de països.

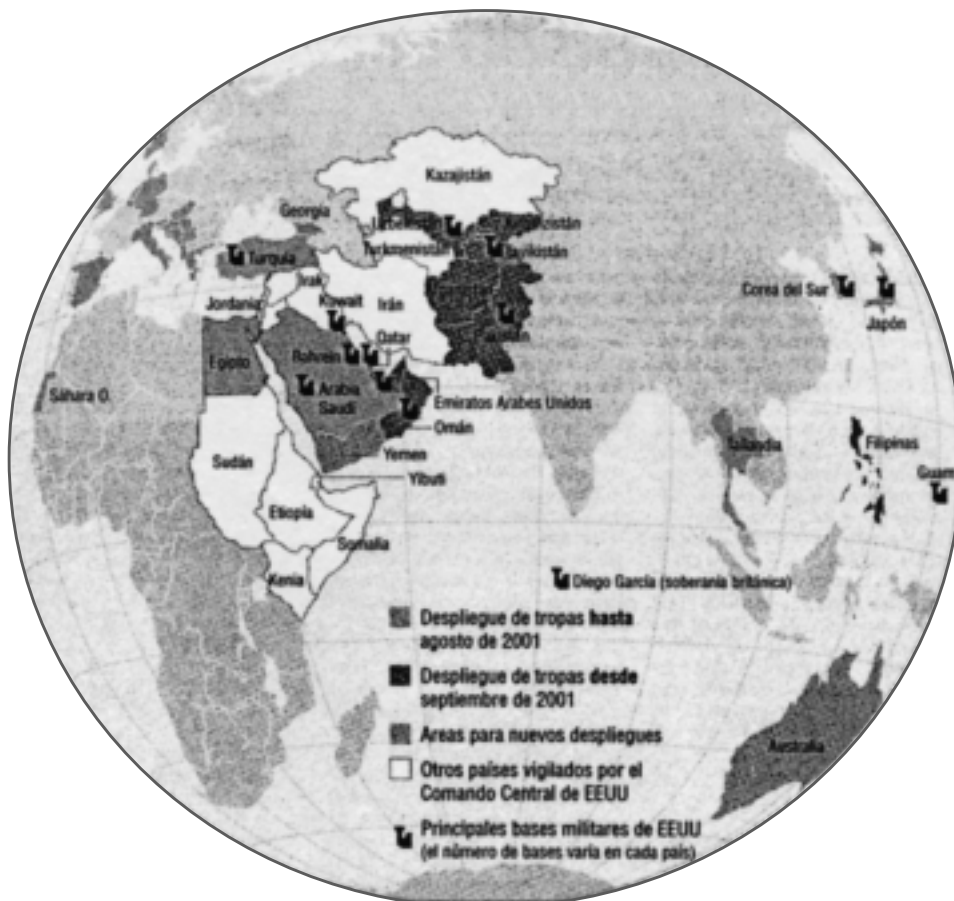
Les més grans reserves mundials (65%) es concentren a la zona del Golf Pèrsic. D'aquestes reserves, l'Iraq en té l'11%, d'extracció fàcil i barata. Són les segones en importància, després de les de l'Aràbia Saudita.

LE MONDE DIPLOMATIQUE 3-00

10. Encara que ho pugui semblar, aquest mapa no és el joc del Risk. Malgrat que els Estats Units tenen presència militar en 140 països del món, per què creus que concentra bona part de les seves forces en aquesta zona?

11. Imagina't que, per alguna raó extraordinària, de cop i volta es deixés d'extreure petroli.

- Què passaria als EUA?
- Què passaria a la UE? I al Japó?
- Què ens passaria a nosaltres? A què hauríem de renunciar? En què canviaria la nostra vida?
- I a tu? A què hauries de renunciar? En què canviaria la teva vida?

- L'economia i la societat nord-americanes necessiten uns 20 milions de barrils diaris per a funcionar al nivell actual, i la seva producció no arriba a cobrir un terç d'aquest consum.
- Europa quasi no té petroli propi. Tampoc el Japó.
- Espanya, en l'any 2000, va consumir unes 65.000 tones de petroli, el 90% d'importació.
- La UE té unes reserves acumulades de petroli de 1.400 milions de barrils, i els EUA, només de 550 milions.

Les previsions més optimistes ens diuen que els problemes per a obtenir petroli començaran d'aquí a 40 anys. Altres previsions ens diuen que ja s'han localitzat el 90% de totes les reserves i que aviat hi haurà problemes, ja que les reserves que s'han obtingut fins ara eren les d'extracció més fàcil i barata.

12. Penseu, entre tota la classe, quina o quines són les solucions a l'alternativa energètica.

4. Les contradiccions als diaris: una activitat investigadora

1 **El Pentàgon crea una agència per a "intoxicar" la premsa mundial. Enric González, Washington**

El Pentàgon ha decidit entrar en el negoci de la premsa. L'Oficina d'Influència Estratègica (OIE), discretament creada després del 11 de setembre, té entre els seus objectius el de "col·locar" notícies favorables als interessos dels Estats Units en mitjans informatius internacionals. Aquestes notícies podran ser veritables o falses, i afectar països amics o enemics. Només interessa que ajudin a crear un ambient favorable envers les operacions bèl·liques dels Estats Units... L'existència de l'OIE era desconeguda fins ahir. Però ja disposa d'un cap, el general d'aviació Simon Worden...

EL PAÍS 20-2-02

2 **Powell diu que Saddam podrà seguir al poder si accepta el desarmament. Isabel Piquer, Nova York**

El secretari d'estat nordamericà, Colin Powell, va assegurar ahir que el principal objectiu dels Estats Units és desarmar l'Iraq, no canviar el règim de Saddam Hussein...

EL PAÍS 21-10-02

3

Bush ja demana plens poders de guerra

Estats Units reitera que atacarà l'Iraq pel seu compte, sense el suport de l'ONU. Eusebio Val, Wshington.

El president dels Estats Units, George W. Bush, va demanar ahir al Congrés mans lliures per atacar l'Iraq, advertint alhora les Nacions Unides que, si no actuen contra Saddam Hussein en els termes que desitja Washington, els Estats Units ho faran pel seu compte amb l'ajuda dels aliats més incondicionals. Bush ja demana plens poders de guerra...

LA VANGUARDIA 20-9-02

4

Les companyies d'Estats Units desplaçaran la competència si Bush imposa un règim afí a Bagdad. **El molt llaminer petroli iraquí.** Eusebi Val, Washington. Entre les petroleres amb la vista posada en l'Iraq hi ha en consorci de Repsol-Agip

LA VANGUARDIA 16-9-02

5

Atacar l'Iraq per evitar un altre 11-S

El cap del Pentàgon exposa al Congrés la doctrina del "cop preventiu". En l'era del terrorisme amb accés a armes de destrucció massiva, Washington creu que la lliçó del 11-S és que cal actuar preventivament contra amenaces potencials. L'historial agressiu de Saddam Hussein i el seu arsenal el converteixen en un objectiu legítim d'atac...

LA VANGUARDIA 19-9-02

6

Les invencions de Bush

Amb el seu afany de justificar la guerra contra l'Iraq, el president ha inventat informes i dades. The Washington Post, un dels diaris més influents dels Estats Units, va publicar ahir en portada una relació de les "inexactituds" comeses últimament per Bush... La seva referència a la presumptament immediata capacitat nuclear de Saddam...

EL PAÍS 23-10-02

7

Bush estudia col·locar un general al front de l'Iraq després de la caiguda de Saddam

El model d'Executiu temporal es basa en el sistema utilitzat al Japó el 1945

EL PAÍS 12-10-02

8

Bush financia l'entrenament militar de l'oposició iraquina

Uns 5.000 dissidents iraquians rebran entrenament de combat, impartit i pagat pel Pentàgon. El president George W. Bush va signar a primers de mes una directiva que destina 92 milions de dòlars a transformar-los en lluitadors anti Saddam Hussein.

EL PAÍS 21-10-2

9

Washington no descarta que un cop intern enderroqui Saddam

La rebel·lió gairebé podria coincidir amb la intervenció dels Estats Units. Amb un cop interior, el nou govern no es percebria de manera tan descarada com un "titella" dels Estats Units.

LA VANGUARDIA 7-10-02

10

Londres vincula Saddam amb Bin Laden

Un dossier de la intel·ligència britànica afirma que dos líders d'Al Qaeda van rebre entrenament a l'Iraq. L'esperat dossier del govern britànic reforçarà els plans de Bush per atacar l'Iraq, en establir per primera vegada una connexió entre Dassam i Al Qaeda, i presentar mostres de creixent activitat en diverses instal·lacions suposadament dedicades al desenvolupament d'armes químiques i biològiques.

LA VANGUARDIA 16-9-02

13. Entre tota la classe, classifiqueu aquestes notícies en dos blocs: l'un format per les declaracions que us semblin veritat i, l'altre, per les que us semblin mentida. Justifiqueu la classificació feta.

5. No

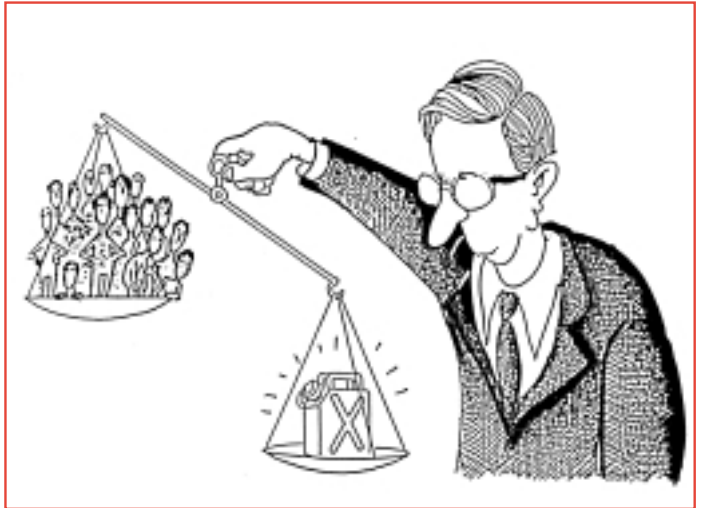
a aquest preu

L'any 1972 l'Iraq va nacionalitzar el seu petroli.

L'any 1990 el govern dictatorial de l'Iraq va envair Kuwait i, com a conseqüència, fou sotmès a un embargament (cap país no podia comprar o vendre res a l'Iraq) decretat pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides, embargament que havia de durar fins que l'Iraq no es retirés del territori ocupat.

L'any 1991 l'Iraq es retirà de Kuwait i acceptà la rendició (Guerra del Golf). Tanmateix, l'embargament continua, encara avui, com també la vulneració dels drets humans de la població civil.

Productes de difícil importació o prohibits

Amb l'excusa d'un possible doble ús, és a dir, productes susceptibles de ser emprats per a ús militar, per a fer propaganda del règim o per a fabricar bombes, es dificulta o es prohibeix la importació de productes imprescindibles per a la vida quotidiana, com ara: llapis, paper, equips sanitaris, plantes potabilitzadores, recanvis i medicaments (com, per exemple, la pastilla de nitroglicerina per a malalties cardíques, determinats punts de sutura o oxigen), equips informàtics i de comunicació (transistors, gravadores), insecticides, clor, material escolar, cotxes, recanvis per a l'explotació de petroli...

Impacte de l'embargament

- Uns 900.000 menors de 5 anys han mort com a conseqüència de les sancions. Altres sectors de la població molt afectats són la gent gran, els malalts crònics i les dones embarassades. Un 8% de la població d'Iraq ha mort com a conseqüència de l'embargament (més de 1.500.000 persones). L'esperança de vida ha baixat fins els 57 anys.
- La renda per càpita era, l'any 1989, de 2.800 US \$. L'any 1999 el programa petroli per aliments només va destinar 252 US \$ per habitant. El 70% de la població viu per sota del llindar de la pobresa. A l'any 1989: 3US \$ = 1 dinar iraquí. A l'any 2002: 1 US \$ = 1.900 dinars iraquians.
- Abans de la guerra, l'índex de calories per habitant era 3.500 cal/dia. Avui dia no arriben a les 1.200 cal/dia (la meitat aconsellada per l'OMS). L'Iraq importava el 70% dels aliments que consumia abans de l'embargament. El 68% dels infants iraquians pateix malnutrició de diversos graus.
- Abans de la guerra, el 92 % de la població tenia accés a l'aigua potable. Avui, només arriba al 44%, la qual cosa provoca la multiplicació de malalties infeccioses com el còlera. L'importació de clor està prohibida.
- L'any 1989 el 93% de la població tenia accés a la sanitat pública gratuïta. La vacunació infantil era del 90%. Iraq produïa i exportava medicines. Actualment només el 39% dels pacients rep el tractament que necessita. Dels 30.000 llits disponibles, només se'n poden utilitzar quasi la meitat per manca d'equips i medicines.
- Les bombes amb urani empobrit rebudes per la població iraquiana ha provocat un increment espectacular dels casos de leucèmia i malformacions congènites. A Basora, un 3% dels nounats pateixen malformacions.
- Des de 1979 l'educació era pública i gratuïta. Avui dia, un 25% dels nens i nenes no van a l'escola. La meitat dels que van a escola no tenen cadires ni pupitres i han de fer torns.

14. Quins Drets Humans bàsics de la població iraquiana s'estan vulnerant des de ja fa més de deu anys? Justifica les respostes.

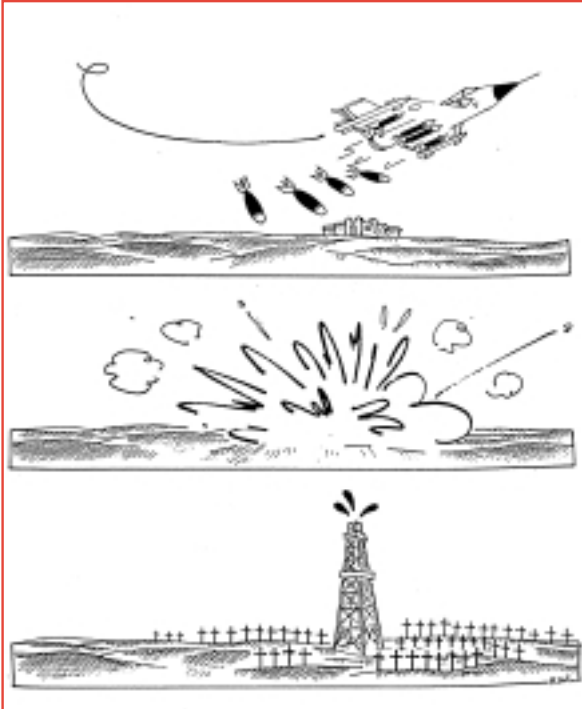
---

15. Els qui imposen les sancions ja saben que els que tenen el poder polític, econòmic i militar no els faltaran de res, mentre que qui pateix aquestes sancions és la població. Així doncs, què creus que esperen aconseguir?

---

16. Fes una petita explicació de cada còmic. Digues què ha volgut dir cada dibuixant. No es tracta de descriure el dibuix, sinó d'explicar el seu significat.
